

Sisämarkkinoita vääristäviä ulkomaisia tukia koskevan EU-asetuksen soveltaminen on alkanut

Satu-Anneli Kauranen
Senior Counsel

Alkuvuodesta voimaan tullutta sisämarkkinoita vääristäviä ulkomaisia tukia koskevaa EU-asetusta (*Foreign Subsidies Regulation, FSR*) sovelletaan pääosin 12. heinäkuuta 2023 alkaen. Asetuksella pyritään korjaamaan EU-maiden ulkopuolisia tukia saaneiden yritysten epäreilua kilpailuetua suhteessa muihin EU:ssa toimiviin yrityksiin. Asetus koskee kaikkea taloudellista toimintaa, joka tapahtuu EU:n alueella. Sen tarkoituksena on varmistaa, että kaikki yritykset toimivat samanlaisten sääntöjen mukaisesti ja että kilpailu on tasapuolista kaikkien osapuolien välillä.

FSR antaa Euroopan komissiolle (**komissio**) kolme valvontatyökalua, jotka otetaan käyttöön kahdessa vaiheessa. Ensivaiheessa 12. heinäkuuta lukien FSR:lla annettiin komissiolle valtuudet itsenäisesti tutkia mahdollisia markkinavääristymiä, jotka liittyvät ulkomaisiin tukiin. Toisessa vaiheessa 12. lokakuuta 2023 lukien komissio saa käyttöönsä kaksi yritysten ilmoittamisvelvoitteisiin perustuvaa työkalua liiketoimien ja ulkomaisiin tukiin liittyvien julkisten hankintojen tutkimiseen.

Uudet tutkintavaltuudet EU:n komissiolle

FSR antaa komissiolle valtuudet tutkia pääasiassa kaikkia mahdollisia markkinavääristymiä, jotka liittyvät ulkomaisiin tukiin. Komissio voi jatkossa aloittaa tutkiminnan omasta aloitteestaan (*ex officio*) tai pyytää erillistä

ilmoitusta keskittymistapauksissa tai julkisissa hankintamenettelyissä, joita ei muussa tapauksessa tarvitsisi komissiolle ilmoittaa.

FSR:ssa komissiolle annetaan valtuudet tutkia ulkomaisia tukia, jotka on myönnetty viimeisen viiden vuoden aikana (ennen 12. heinäkuuta 2023) ja jotka vääristävät sisämarkkinoita 12. heinäkuuta 2023 jälkeen. Mikäli komissio katsoo EU:n ulkopuolisen valtion tuen vääristävän EU:n sisämarkkinoita, se voi edellyttää yrityksiltä toimenpiteitä tai hyväksyä niiltä sitoumuksia vääristymän korjaamiseksi. Komissiolla on myös toimivalta estää tällaista tukea saaneen yrityksen keskeyttämisen tai hankintasopimuksen toteuttaminen.

Mikä katsotaan asetuksen nojalla ulkomaalaiseksi tueksi?

FSR:n määritelmän mukaan *"ulkomaiseksi tueksi"* katsotaan kolmansien maiden^[1] tarjoama suora tai epäsuora taloudellinen tuki, joka tuottaa hyötyä taloudellista toimintaa harjoittavalle yritykselle sisämarkkinoilla.

FSR:ssa ulkomaisen valtion tuen käsite on laaja ja sisältää muun muassa varojen tai velkojen siirrot (esim. pääomainjehtiot, avustukset, lainat, lainatakaukset, verohyödyt, tappioiden vähentäminen, julkisten viranomaisten aiheuttamien taloudellisten rasitteiden korvaaminen, velan anteeksianto, velkojen muuttaminen osakepääomaksi tai velkojen uudelleenjärjestely), luopumisen tuloista (esim. verohelpotukset tai erityisten tai yksinoikeuksien myöntäminen ilman asianmukaista korvausta) sekä tavaroiden tai palveluiden tarjoamisen tai hankinnan.

Mitä tukien valvontamenettely käytännössä merkitsee?

Yleisellä tasolla FSR luo uuden oikeudellisen kehyksen yrityksille, jotka saavat ulkomaisia tukia ja osallistuvat yrityskauppoihin ja julkisiin hankintamenettelyihin sisämarkkinalla. Uuden mahdollisesti monimutkaisen ja aikaa vievän viranomaisprosessin käyttöönotto lisää todennäköisesti ainakin jossain määrin epävarmuutta liiketoimien ja tarjouskilpailujen suhteen. Yritysten olisikin hyödyllistä varmistaa, että niiden prosessit taloudellisten avustusten seurantaan ovat asianmukaisesti käytössä. Tärkeää olisi myös pyrkiä varmistumaan siitä, voitaisiinko mahdollisia viime vuosina saatuja taloudellisia avustuksia pitää FSR:n määritelmän tarkoittamina *"ulkomaisina tukina"*, ja voisivatko nämä avustukset aiheuttaa ilmoitusvelvollisuuden tulevissa liiketoimissa tai tarjouskilpailuissa.

[1] Kolmansilla mailla tarkoitetaan EU:n sisämarkkina-alueen ulkopuolisia maita sekä niitä, joiden kanssa ei EU:lla ole sopimuksia vapaakaupasta.

Ota meihin yhteyttä, jos tarvitset juridista tukea yrityskauppoihin liittyviin toimenpiteisiin tai kilpailuoikeudellisiin kysymyksiin yrityksessäsi.

